

tri tedne. To je bila prva od mojih 15 obsodb. Pozneje so demonstrirale sufragetke v spodnji zbornici na tribuni za ženske. Čez dve leti je prejela policija nalog, da mora preprečiti s silo vsako zbiranje žensk. Dve sufragetki sta celo umrli kot žrtvi policijskih udarcev.

Pri nasilju policije smo začele razbijati okna, trgovine in hiše ministrov. Marija Leigh je zažgala gledališče in je pognala sekuro v ministrskega predsednika Asquitha, ko se je peljal na vozu skozi ulice v Dublinu. Sledile so aretacije in obsodbe. Marija Leigh je bila obsojena na 5 let.

Slednjič smo pričele po ječah z gladovnimi stavkami, da bi izvojevale za ženski spol volilno pravico. Uprava jet-

nišnic je odgovorila na ta naš korak s tem, da nas je prisilila k uživanju hrane. Na prisilni način so mene preživljali tri tedne.

Nato je izdala vlada zakon, katerega smo imenovali: »zakon mačke in miši«. Po tej postavi je bilo policiji na prosto dano, da nas je lahko izpustila, ali pa prišla in zaprla.

Leto 1917 nam je prineslo zmago — ženske nad 35 let so dobile volilno pravico in od leta 1928 volijo kakor moški. Danes zahtevamo popolno izenačenje žene. Še danes je mogoča ločitev zakona, ako prelomi zakon mož; med tem ko izposluje žena ločitev, če lahko dokaže pred sodiščem, da zakonolomni mož z njo povrh še nasilno in surovo ravna.

Selnica ob Dravi. Pri nas smo pokopali so-progo tukajšnjega daleč na okoli znanega kolarskega mojstra g. Kotolenko, gospo Ivano Kotolenko. Dosegla je kljub dolgotrajni bolezni lepo starost 68 let. Rajna je bila visokospoštovana v domači in okoliških župnijah, kar znači, da je bila okoli 40 otrokom krstna botra. Imela je posebno dobro srce do revežev. Njen mož, naš dobri mojster Nikolaj, pa je itak znan širom naše štajerske domovine kot najboljši kolar. Saj ga celo dražijo s tem, da je bivši turški sultan nameraval pri mojstru Miklavžu naročiti več kočij za svoj harem, a je mojster Kotolenko zamudil visokega sultanovega pooblaščenca s tem, da je predolgo sedel pri sosedu Hernahu. Dasiravno po rodu pol-Haložan, vendar je mojster Kotolenko v Dravski dolini tako izredno priljubljen, da je bil več let župan lepe selniške občine, bil je vodilni organ pri mnogih drugih korporacijah, načelnik Bralnega društva, član načelstva Posojilnice itd. V Kotolenkovo hišo zahajata naš »Slovenski gospodar« in »Slovenec« že od nekdaj. Kotolenkova hiša je naročnica »Slovenskega gospodarja« že od tistega časa, ko je za-

šel izhajati. Udeležba na pogrebu blage pokojnice je bila zelo velika. Na zadnji poti so jo spremljali trije gg. duhovniki. Krsto so postavili v cerkev in pevci so ji zapeli lepo slovo. Blagi ženi želimo nebeško veselje, možu in sorodnikom pa izrekamo sožalje!

Jarenina. (Ganljivo slovo od umrlega moža.) Iz Jarenine nam poročajo: Tu se je dne 4. julija vršil izredno ganljiv pogreb. Po daljšem bolehanju je umrl v Vukovskem dolu tamošnji posestnik Karl Šerbela, star 79 let, oče g. Benedikta Šerbela, namestnika poveljnika straže v mariborski jetnišnici in g. Franca Šerbela, posestnika in gostilničarja v Ljubnem. Rajni oče Šerbela je bil mož-poštenjak, značajan, Slovenec z dušo in telesom ter katoličan, ki se ni nikdar sramoval to javno povedati. V Šerbelovi hiši je bil »Slovenski gospodar« več desetletij stalni in dobrodošel gost. Oče Šerbela ga je silno rad prebiral in je tudi drugim tolmačil, kar je dobrega našel v listu. Rajni je bil priden kot mravija in vse ga je rado imelo. To je pokazal tudi pogreb, katerega je vodil mil. g. kanonik in dekan Čížek. Udeležba je bila prav častna. Ko so dvignili krsto, da jo odnesejo od domače hiše, se je dvignila na smrt bolna 83letna žena Ivana in je z tresočim glasom vzkliknila: »Z Bogom, dragi moj mož! Srečno, pa ne na večno, saj se kmalu vidiva na onem svetu!« Navzoči so pri tem prizoru bili ganjeni do solz. Dobremu možu

kličemo: Naj Ti sveti nebeška luč! Preostalim pa naše iskreno sožalje!

Kapla. Nedavno je pri nas obiskal tat ovčje hleve. Ker je sedanji krizi težko priti do denarja, si je izmislil bolj lahko sredstvo: ukradel je pri Jožefi Hartman 3 ovce, pri Mariji Vraber si je pa izposodil 1 bidra. Izgovarjal se je, da imajo doma ovce, ne pa koštruna. Kajpada je koštruna takoj prodal. Ker ga že ima roka pravice, bo dobil zaslužen kaznen.

Središče ob Dravi. Razrešeni so bili gg.: Špendija Franc, ki je 12 let županoval v občini Šalovci, in odbornika Miha Ivanuša in Matija Trstenjak istotam. Županske posle v občini Šalovci je prevzel g. Alojzij Šenkar, bivši orožnik in posestnik, nova odbornika pa sta Ivan Mežnarič in Jakob Jurkovič. — V cvetu mladosti je umrla Nežika Lukašček iz Godeninec. Komaj 23 let staro je ugrabila po večmesečnih mukah zahrbtna jetika. Bila je delavna, mirna in vseskozi poštena in priljubljena mladenka, kar je pričal tudi njen pogreb. — Cecilijo Dvoršak, 71 let staro, je zadela kap, ko je bila na obisku pri svoji hčeri, gostilničarki L. Kosi v Središču.

Sv. Ana pri Borlu. Cerkveno predstojništvo podružnice sv. Ane pri Borlu naznanja, da bomo letos obhajali Anino pobožnost sledeče: Na predvečer sv. Ane ob šestih večernice, na Anino dne 26. julija sv. opravilo ob šestih in ob desetih. V soboto pred Anino nedeljo ob šestih večernice, na Anino nedeljo dne 30. julija dvojno sv. opravilo ob šestih in ob desetih in popoldne večernice. Spovedovalo se bo vsakokrat tudi pred in po večernicah. Častilci sv. Ane pri Borlu prijazno vabljeni!

Laporje. Smrt letos nekam strašno pridno kleplje svojo koso in kosi z njo posebno po Križnem vrhu. Nič manj kot sedem odraslih je zadnje mesece na obeh straneh ceste pobrala. Razen obeh Pobjašev, Ganzittija, Auerja je vzela pred kratkim še Ošino, očeta našega pismonoše, njegovo sosedo Lucijo Razboršek ter dobro mater vzgledni Kodričevi družini. Naj se vsem tam boljše godi! — Naše prosvetno društvo še vedno ni vzpostavljeno. Razumljivo je torej, da so gostilne zmiraj bolj polne, razumljivo, da so se fantje v nedeljo spet do krvavega stepli, pa tudi to molče razumemo, da hodijo nekateri v Konjice na priditve »švabske (nemške) kulturne zveze«, ka-

V njegovem žepu je bilo pismo, zapečatenost z uradnim pečatom.

Naslovljeno je bilo na državnega pravdnika.

Orožnik se je peljal s pismom v mesto. Še tisti dan so zaprli tri ljudi: Jerasa, Golobovko in Jerasovega brata v mestu.

Oproščeni.

Zagovornik Štefana Colnarja je predlagal, naj njegovega varovanca nujno izpuste iz zapore in naj se pravno postopanje obnovi. Zahteval je tudi kar največjo odškodnino. In zopet je moral stari učitelj na težko pot: pripeljal naj bi oproščenega Colnarja domov. Ravnatelj kaznilnice ga je bil v pismu prosil, naj stori to. Ko so Colnarju povedali, da se je njegova usoda tako hitro preobrnila, ga niso mogli pripraviti do tega, da bi kaj črhnil. Sedel je molče v zaporu in se neverno smehljaj. Tu in tam je skomizgnil z ramami ali pa stresel z glavo. In nato se je zopet začel neverno, zaničljivo smehljati.

Zagovornik mu je prigovarjal; dobil pa ni nobenega odgovora. In tedaj so poklicali starega

učitelja. Colnar mu je mežikal z očmi, kakor da bi bil nekoliko oveseljen, celo škodoželjen. To je bilo tudi vse. Tudi z učiteljem ni izpregovoril, čeprav se je ta celo uro mučil z njim. Tedaj je učitelj vstal, da bi odšel.

Resno in strogo je rekel:

»No, pa ostani tukaj, Colnar. Kakšno korist imam jaz od tega, če greš ti z menoj? Sam bom šel, ti pa stori, kar se ti zljubi. Tukajle imam časopis, ki sem ga prinesel s seboj. O tebi govori! Beri ali ne beri, meni je čisto vseeno!«

Colnar je nekaj zagodrnjal in je onemoglo poskusil, da bi iztegnil roko proti učitelju. Toda učitelj jo je odbil.

»Ne! Najprej se zbudi in izpametuj! Če me hočeš zopet videti, sporoči. Videl bom, če bom imel kaj časa in veselja, da te zopet obiščem.«

Colnar je nekaj zamrmral, ki je zvenelo kakor: »Ostani!«

Toda učitelj je odšel.

Ravnatelju je rekel:

»S preveliko mehko pri njem ne opravimo ničesar. Mehkih besed ne razume več, pozna le

restno, ali pa se mora mož zavezati, da bo odplačeval v mesečnih obrokih. Ako pa zabrede mož v brezposelnost, vgasne dolžnost odplačevanja. Berlinsko časopisje poroča, da je na oblastih že vse polno prošelj za podelitev posojila. Računajo, da bo sklenilo zakonsko zvezo na državni kredit 150.000 parov in od teh bi jih naj odpadlo na Berlin 20.000.

Edisonovo prerokovanje.

Umrli ameriški iznajditelj Edison je izrekel nekoč glede razvoja našega knjižnjega trga čudno prerokbo. Edison je trdil, da je naš sedajni papir za tiskanje knjig

kor se imenuje društvo, ki v Slov. Konjicah sme delovati. — O tatovih se večkrat čuje po naših bregih. Tako so zadnje nedeljo pokradli posestniku Bogatino na Zgornji Brežnici skoro vse meso iz lese na podstrešju, drugod kokoši in drugo. Za preiskave vneti orožniki bodo imeli potemtakem zopet dosti potov. Da bi le izsledili nemarne dolgoprstneže! — Kosimo letos dobro, sušimo pa slabo, ker se drugo k drugemu žal vseeno ne izenači. Bo vendar kaj boljše počasi? — Krasen kres smo gledali z Boča na predvečer slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Gorel pa je na drugem mestu kot ob dr. Korošcevi 60letnici. Le kak četrt ure je zarrel v polni jari visokosti. Se ne bi mogli tudi Laporčani ob takih prilikah s podobnim postaviti? S Kauklerjevega vrha v Hošnici bi se sijajno videl. — O treh ponesrečencih iz naše župnije smo zadnjic poročali, da so v mariborski bolnici. Dva sta se že zdrava vrnila. Naj še kmalu tretji sledi! — V Atemsovih ribnikih na Zabljeku se je utopil Anton Rohar iz Gornjega loga.

Braslovče. Pred kratkim je umrl najstarejši tržan posestnik F. Robida, v nedeljo dne 2. t. m. zvečer pa F. Ludvik, posestnica in bivša občinska babica v trgu. — Kakor nevarno je srečati avtomobil, če ni dovolj prostora, da se drug drugemu izogne, je čutil posestnik M. Perger iz Presarja. Našli so ga potolčenega in nezavestnega na cesti iz M. Braslovč.

Boč. Na Boč vabi v nedeljo dne 16. t. m. SPD ljubitelje planinskega zraka, solnca, vode in zabave. Malokateri vrh se more meriti glede privlačnosti z bočkim masivom. Okrog 10.000 nog je stopilo lani na razgledni stolp. Med njimi je bila nožica štiriletne punčke s tri ure oddaljenega Plata in trepetajoče noge nad 70 let starih mož. Nisem še slišal nikogar reči: »Bil sem prvič in zadnjič na stolpu, se ne sploča nositi svojih kosti 1000 metrov visoko.« Kogar ne zvažijo zimski čari iz tople izbe v kraljestvo divjih merjascev, si naj gre hladit vroče glave in mirit razdraženih živcev v bočke šume v toplen poletju. Najcenejša in najprijetnejša zabava ga iznenadi na planoti pri Sv. Miklavžu, kjer bo bral bočki župnik g. svetnik Čilenšek uvodno sv. mašo za vse prijatelje zelenega Boča, da si ne polomijo kosti na njegovih sivih skalah prihodnje nedelje ob enajstih. Boč vas kliče! Odzovite se!

Skorno, Novikloster. Šolski otroci iz Skornega, ki so sami priredili za razvedrilo malo tombolo, so me naprosili, naj objavim, da so dali 50 Din za revne učence v šolsko blagajno v roke g. Zaleznika Joža, ostalo pa so obrnili v dober namen. Vsem Skorljanom se še enkrat prav lepo zahvalim za poslovlne nagovore, kakor tudi za spominke in darila. Vse to zmorejo res ljubeča srca. Dobri Bog, ki nas je združil, pa tudi ločil, naj Vam to povrne, jaz Vam ne morem nikdar. Prosim Vas, držite se besed, katere ste mi govorili v slovo in živite po njih. Tako boste napravili veselje ljubemu Bogu in meni. Da bi nas Bog enkrat združil zopet v nebeškem Skornem, za to ga ne nehajmo prositi prav nikdar! — Stanko Zavratnik, učitelj.

Dol pri Hrastniku. Ob 80letnici Drganove stare mamice. Življenje je trpljenje. Mnogo jih je, ki predčasno omagajo pod težo življenja, ker so prešibki, da bi prenesli vse nadloge in težave, ki tarejo človeka iz dneva v dan. Malo pa je onih čvrstih kmečkih korenin, ki kljub vednemu trpljenju in težkim preizkušnjam dočkajo visoko starost. Takšna je naša stara mamica Neža Drgan, rojena Zgrbec, ki je v 80. letu svoje starosti še čvrsta, zdrava in brhka, skoraj kot kako 20letno dekle. Rodila se je na Malem Kumu pri »Baronu« l. 1854. Že v nežni otroški dobi, ko ji je bilo komaj 8 let, jo je zadel bridek udarec: izgubila je starše. Zato je morala že kot otrok po svetu za kruhom. Služila je pri raznih kmetih v Hrastniku, pa ne v tem Hrastniku, v katerem se sedaj dvigajo tovarne in ki je znan po svojih rudnikih. Tiste čase je bil Hrastnik vas na hribu nad sedanjim Hrastnikom. Ta vas pa je zdaj že brez sledu izginila s sveta, ker so se vsa poslopja porušila vsled rovov, ki so jih zvrtili pod njim. Kdor zna ubogati, zna tudi ukazovati. Tako so rekli stari ljudje in si je gotovo tako mislil tudi Drganov Jože, posestnik na Marnem, ki je Nežo, takrat še ubogo služkinjo v sosednji vasi, zasnubil in poročil leta 1876. In res mu je bila celih 25 let skrbna gospodinja in dobra žena. Rodilo se jima je 10 otrok, od katerih živijo še štirje: Tone, Reza in Neža kmetujejo na lepih posestvih, Martin pa si je polskal drugo domovino v Washingtonu v Sev. Ameriki. Najbolj pa žaluje mati za sinom Ig-

nacijem, ki je padel na Doberdobskem polju. Kljub vsem nesrečam in težavam, ki jih je prestala tekom dolgih let, je naša mamica še trdna in vedno vesela gospodinja, ki se še ne vstraši nobenega gospodinskega dela. Celona polju jo še najde večkrat jutranje solnce, ki vzhaja, ko ona že pridno dela. Tudi letos je hodila še za plugom, kar je njeno posebno veselje. Kadar pa jo prisilijo, da si malo odpočije, pa kramlja s svojimi vnuki, ki jih ima mnogo in so bolj odrasli izmed njih tudi dobri in pridni delavci v naših družtvih. Skromna, potrpežljiva in delavna slovenska kmečka mati je naša slavljena. Čeprav sama ne bo čitala tega svojega življenjepisa, ker ni prav nikoli v šolo hodila, vendar zasluži, da se je spomnimo ob priliki, ko praznuje svojo 80letnico in da ji obenem z njenimi otroci ter vnuki želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih dni, da ji bo vsaj večer življenja lepši, kot je bilo vse njeno življenje, ki je bilo le delaven dan!

Iz Srbije. Z veseljem pričakujem »Slov. gospodarja«, kateri prinaša vedno dosti novic. Tudi moje dopise redno objavlja, in upam, da bo tudi ta dobrodošel. V zadnji številki dne 5. junija sem čital med drugimi tudi dopis iz Svečine, kako lepa je bila tokrat vidovdanska proslava narodne šole, za kar gre zahvala osobito upravitelju g. Bercetu. Pa tudi v Zgornji Kungoti napredujejo v krščanski in narodni prosveti. A v Svečini? Fantje! Pokažite tudi vi enkrat spet na odru, kaj zmorete! Čas hiti in pazite, da vam računov ne prekrizha hladna zima, kateri se vsak dan bolj približujemo. Ali vam je morda »Jurček« odnesel korajžo? Vedite, da se vas »Jurček« še vedno spominja v tujini in pričakuje z veseljem dopis iz Svečine, v katerem bote svečinski fantje pohvaljeni, da ste se spet ponovno dobro odrezali in pokazali svojo zmožnost na odru. Fantje, korajža velja! Bodite stanovitni, držite se krepko svojih načel in ne obupajte, če kakšnega sodelovalca izgubite. Tudi tega se ne plašite, če včasih popiha tudi neprijeten in hladen veter. Ostanite vztrajni, vsestransko močni in neumagljivega značaja. Z veseljem na delo! Bog vas živi! Pozdravlja vas vaš bivši »Jurček« H. V.

*

mного predrag in zavzame preveč prostora. Razen tega so knjige raznašalci nevarnih bolezenskih bakterij in slednjič ni papir dovolj trpežen, da bi nam jamčil ohranjenje res dragocenih knjig. Kot nadomestilo za papir je videl Edison 2 tisočinke mm debelo niklasto pločevino. Ti neskončno tanki, nerazrušljivi listi so za tisk ravno tako pripravni, kakor papirnat. Knjige iz niklastih listov bi bilo mogoče snaziti, ne da bi bil vsled tega ogrožen material, bi bile zelo trpežne in predvsem bi zavzemale zelo malo prostora. Pri 40 tisoč straneh, torej 20 tisoč listih, bi bila knjiga le 2 cm de-

še surovi ton v kaznilnici in le nanj se odzove. Če bi mu osorno zapovedali: sedaj pojdeš iz te hiše, sedaj pojdeš na cesto, tjakaj in tjakaj — sicer gorje ti! — bi ubogal. Rahlo prigovarjanje pa bo preslišal. Treba bo še mnogo potrpljenja in časa, da najde ta uboga duša zopet pot v življenje.»

»Vendar pa ga moramo spraviti od tukaj,« je vznevoljen rekel ravnatelj. »Odpust iz zavoda je odrejen. Jaz ga ne smem več obdržati tukaj.«

Prišli so poročat:

»Jetnik v št. 67 leži brez zavesti v celici.«

To je bil Colnar.

Kaznilniški zdravnik je bil že pri rokah, ko so prišli do celice.

Štefana Colnarja so odpeljali iz kaznilnice, v kateri je koprnel devet dolgih let, z bolniškim vozom mestne bolnišnice. Stari učitelj se je peljal z njim in ostal pri njem, dokler se ni zavedel in privolil v postrežbo.

Medenova oporoka.

Takole se je glasila oporoka kmeta Medena, ki jo je bil napisal v noči svoje smrti:

»Nocoj je Andrejevo. In to noč se obesim. Nekoč sem na Andrejev večer vili vislice. Golobovka mi je rekla, da se mi bo zdaj izpolnilo tisto. Colnar je nedolžen. On ni utopil Katrice. Tudi jaz je nisem utopil in Jeras tudi ne. Kdo pa je storil to, ne vem, bil je velik, uren možki.

Bilo pa je takole: zbrali smo se bili tihotapci, kje, ne bom pravil. Bilo je že pozno ponoči. Tako nekako proti trem zjutraj. Šel sem z Jerasom proti domu. Bila sva malo pred Colnarjevo hišo, tedaj pa pridrvi po cesti Katrica Bogatec. In za njo je dirjal uren, močan človek. Nobeden izmed naju ga ni poznal, kajti bilo je premalo svetlo.

Stisnila sva se na stran in opazovala. Katrica je burno odprla vrtna vrata. Zavpila je na pomoč. Na glas ni mogla kričati, kajti zaradi hitrega teka ni mogla več do sape. Midva se nisva genila. Tedaj pa je bil že za njo tisti dolgin. V hišo se ni mogla več zateči. Tekla je po vrtu,